

# **Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarz- Schillinga: “Privlačnost Brisela umjesto pritiska Dejtona”**

Danas ću u Sarajevu predsjedavati sastankom političkih direktora Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira. Ovi sastanci, koji se održavaju otprilike četiri puta godišnje, predstavljaju važan forum za dijalog između članova međunarodne zajednice i političkih predstavnika Bosne i Hercegovine.

Ovaj dijalog je tokom protekle decenije doživio duboke izmjene i nastavlja da se mijenja. Prvobitnim sastancima Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira dominirali su najosnovniji aspekti implementacije Daytonskog sporazuma, kao što je sloboda kretanja, raspodjela hitne međunarodne pomoći te, u kasnim 90-tim godinama, povratak izbjeglica.

Nakon toga su malo po malo centralno mjesto počela da zauzimaju ekonomska pitanja, kao što je unapređenje poslovne klime i stvaranje jedinstvenog ekonomskog prostora. U proteklih nekoliko godina, izgradnja institucija koje su neophodne za integraciju ove zemlje u preovlađujuće evro-atlantske tokove sve više je služila kao sveobuhvatni okvir unutar kojega se vodila diskusija o implementaciji mira.

Pitanja o kojima se razgovara danas isto su tako kompleksna kao i ona iz poratnog perioda, iako su radikalno različita i daleko više obećavaju. Takav je i odnos između predstavnika Bosne i Hercegovine i Vijeća za implementaciju mira.

Krajem 90-tih godina, međunarodna zajednica je bila ta koja je upravljala sredstvima. Bosna i Hercegovina je živjela od međunarodnih subvencija, a domaći organi bili su finansijski i politički ovisni o međunarodnoj zajednici.

To više nije slučaj. Danas glavnina državnih prihoda dolazi iz konvencionalnih izvora, uglavnom iz prihoda ostvarenog po osnovu poreza na dodatu vrijednost. Bosna i Hercegovina više nije finansijski ovisna o strancima. Niti je ovisna politički. Vijeće za implementaciju mira, putem mog Ureda, pravi sve manje i manje političkih intervencija u Bosni i Hercegovini. Sve više i više, važne odluke donose isključivo domaći lideri i institucije.

Međunarodna zajednica i lokalni organi sada su partneri u zajedničkom programu reformi, i to putem zahtjeva procesa stabilizacije i pridruživanja, što predstavlja put kojim se Bosna i Hercegovina približava Evropskoj uniji. Partnerstvo je dvosmjernan proces. Vijeće za implementaciju mira će ponuditi podršku i lobirati za daljnju integraciju u EU, a od domaćih organa se očekuje da rade u skladu sa praksom koju primjenjuju njihovi sagovornici drugdje u Evropi. Na ovaj način se manevarski prostor o nekim ključnim područjima utvrđivanja politike ograničava potrebom usaglašavanja sa evropskim standardima.

To ima značajne implikacije za način na koji se sastanci Vijeća za implementaciju mira poimaju unutar Bosne i Hercegovine. Zamjena daytonskog pritiska privlačnošću Brisela više je od pukog tehničkog prijedloga ili retoričkog izraza. Ona se tiče i zamjene obaveznog procesa – tj. implementacije uslova mirovnog sporazuma – izbornim procesom, tj. ispunjavanjem određenih uslova s ciljem dostizanja tačke u kojoj pristup u EU postaje realan izgled.

Sposobnost novih političkih vodja u Bosni i Hercegovini da u nekoliko narednih sedmica i mjeseci provedu teške reforme biće pokazatelj njihove volje i mogućnosti da preuzmu odgovornost

za političke procese i upravljaju zemljom bez OHR-a.

Strateški koraci koje domaći organi treba da poduzimaju su oni koraci na koje su se vodeće političke stranke već obavezale: uvođenje evropskih standarda u radu policije, javnom emitiranju i obrazovanju; reforma Ustava, kako bi vlada bila odgovornija i efikasnija; reforma poslovnog okruženja u cilju stvaranja novih radnih mjesta i smanjenja siromaštva. Razgovori na sastancima Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira sve se više usredsređuju na načine na koje se organima vlasti može pružiti pomoć u realizaciji ovih koraka, ili u utvrđivanju oblasti u kojima nisu poduzeli korake koje su obećali poduzeti.

Ova fokusiranost je ujedno i način budućeg rada. Kako Evropska unija bude jačala svoje prisustvo u Bosni i Hercegovini, kako se Ured visokog predstavnika bude gasio a Ured specijalnog predstavnika Evropske unije bude postajao vodeća međunarodna agencija, međunarodni skupovi na kojima će se razgovarati o Bosni i Hercegovini sve više i više će odražavati istinsko partnerstvo. A način na koji će ovo partnerstvo biti najplodonosnije jeste da se organi BiH pridržavaju dugoročnih planova koje su oni i mi prihvatili.

*Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini.*